

JOVÉ, Àngel. *21 objectes metafísics i malenconia*. Girona: Ajuntament de Girona / Fundació Caixa Catalunya, 2002. 32 p.

JUVINYÀ CANAL, Dolors [et al.]. *II Jornada de Promoció i Educació per a la Salut*. Girona: Universitat de Girona, 2002. 156 p.

L'Àlbum de dedicatòries: Josep Amat i els seus amics artistes. Girona: Museu d'Art de Girona, 2002. 53 p.

L'Aulet, una reflexió educativa. Girona: Ajuntament de Celrà, 2002. 224 p.

L'herència bizantina: Icones dels segles XVII al XX. Girona: Fundació Caixa de Girona, 2002. 128 p.

La construcció del públic dels primers espectacles cinematogràfics. Girona: Ajuntament, 2003. 224 p.

La percepció dels estudiants i graduats sobre la Universitat Pública: VII Jornada dels Consells Socials de les Universitats Públiques Catalanes: 15 de novembre de 2001. Girona: Universitat de Girona, 2003. 65 p.

LAGARTO FERNÁNDEZ [textos i fotografies de Daniel Fernández]. *Somni de mico: notes d'un diari inexistent = Sueño de mono: notas de un diario inexistente = Monkey's dream: notes from a non-existent diary*. Girona: Museu d'Art de Girona, 2002. 77 p.

LÉGER, Fernand. *Léger monumental als jardins de Cap Roig*. Calella de Palafrugell: Fundació Caixa de Girona / Jardí Botànic de Caixa de Girona, 2002. 87 p.

LUZI, Mario. *Transformacions de la poesia al segle XX*. Girona: Universitat de Girona, 2002.

LLIMARGAS i CASAS, Marc. *Gaudí, el mestre de la llum*. Girona: Fundació Caixa de Girona, 2002. 155 p.

exposa els motius de la necessitat del tren i les raons del seu fracàs. Una vegada ha construït uns fonaments magnífics la resta de l'edificació sembla fàcil de fer, segueix fil per randa tots els problemes que va tenir la construcció, els esfondraments polítics que va implicar, la il·lusió de l'arribada, el balanç real del que va implicar el tren, les lluites amb la TEISA, les modificacions que van haver de suportar el paisatge i les relacions laborals i econòmiques i, per acabar, la lenta agonia fins arribar al subtítol gairebé poètic: «La mort silenciosa».

El llibre està ben escrit, ben paginat, amb una dosi justa d'il·lustracions, unes il·lustracions que no pretenen fer bonic sinó que són molt representatives i aclaridores del que explica el text. Perquè aquest és un llibre en què el text és bàsic, essencial. Això que acabo d'afirmar podria semblar una obvietat, però no ho és. Acostumats com estem a textos trivials, repetitius, còpies i paràfrasis d'altres textos i disfressats amb imatges enlluernadores, en aquest cas cada paràgraf diu una cosa important, avança informació o matisa, ratifica, exemplifica la que acaba de donar. No és, doncs, un llibre per mirar —que també— sinó per llegir i aprendre. No és un llibre petit, fet de llaunes i cassolles i barrets de capellà, que

s'atura a beure gots de vi per si driba el lector despreviut. No, és un excel·lent llibre d'història, fet amb saviesa, rigor i amb una consciència molt agudada del que s'està fent. N'hauré d'aprendre els constructors de trens, vies i altres aus estrafolàries.

Xavier Xargay i Oliva

El romànic de l'Albera

DELCLÓS, Sebastià et. al. **30 edificis religiosos romànics de l'Albera**. Albera Viva i Amics del Cap de Creus i l'Albera. 1a edició. 375 pàgines.

L'obra que ressenyem, magníficament editada en quatre idiomes (català, castellà, francès i anglès), és una bona guia per conèixer les esglésies romàniques de l'Albera i les Salines. Ha estat el resultat d'un treball col·lectiu de diversos col·laboradors, dirigits per l'incombustible Sebastià Delclós —més conegut com en Pitruc—, que hi ha dedicat, entre una cosa i l'altra, els últims sis anys de feina. Diem «els últims» perquè, com és sabut, en Pitruc i la seva gent fa vint-i-cinc anys que treballen incansablement per preservar-nos el patrimoni de les muntanyes altempordaneses. Tal com llegim a les parau-

les introductòries, el llibre no només es va escriure amb paper, sinó que també ho va ser amb podalls, desbrossadores, pinzells, pintures, pics, pales i brucets —nom que donen als carretons en alguns d'aquests pobles empordanesos. La prova d'això és que, de les trenta esglésies estudiades en el llibre, en aquest moment només cal actuar en sis: tres de la Jonquera, dos d'Albanyà i una d'Espolla.

Em permeto destacar el treball dels alçats i plànols dels edificis, obra d'Eduard Casadevall i Carme Ribalta, d'un mèrit innegable en una publicació feta amb molta més bona voluntat que recursos. També voldria fer menció del gran nombre de fotografies que apareixen en el llibre, que el fan molt més amè i interessant. Amb tantes il·lustracions com hi ha, és comprensible que se n'hagi escapat alguna que potser no té la qualitat que hauria de tenir, però no ho vull criticar: com s'apunta en el llibre, «no s'accepten consells dels que en saben més, sinó dels qui, amb els

mateixos elements, treballen millor». Res a dir-li, doncs.

L'autor diu que li agradaria, si fos possible, que amb l'excusa d'aquesta publicació ens endinséssim en els turons i els carenes, en els riberals i els vessants d'aquest territori nostre, amb la motivació de conèixer el romànic empordanès. Jo hi afegeixo, a més, que hauríem de ser capaços, tot visitant aquests indrets, d'aprendre la gran lliçó molt ben expressada pel fundador de l'escoltisme en el seu testament, en el sentit de mirar de deixar el món una mica millor de com l'hem trobat.

David Pujol i Fabrelles

Sant Narcís, geografia del record

SERRA PARDÀS, Manel.
El Grup de Sant Narcís de Girona. 50 anys (1952-2002). Girona, Ajuntament, 2002.

Que Sant Narcís fou un barri de nova planta creat en temps de postguerra per solucionar el problema de l'habitatge i maquillar mancances del règim ho va explicar i documentar de forma excel·lent Rosa Maria Fruquell en el seu llibre publicat l'any 1988. L'arquitecte Ignasi Bosch

ideà, projectà i promogué una ciutat-jardí als afores de la ciutat. Amb els cànons ben marcats, amb ideologia i sociologia homologada, tan uniforme com els arcs de la plaça i de tanta varietat continguda com les combinacions d'elements d'arquitectura popular que s'alternen per trobar una fisonomia pròpia.

Aquesta *siedlung* a la gironina va propiciar un espai per viure a tota una generació de gironins. Un d'ells és Manel Serra, que amb aquesta monografia reviu i revisa la quota de record que els anys han dipositat al seu cor i a la seva ment. Aquest llibre, dedicat al barri de Sant Narcís, que enguany fa 50 anys, és el primer d'una sèrie que l'Ajuntament vol dedicar als barris de la ciutat.

Quan ets petit vius les coses per primera vegada, el temps s'allargassa mandrós, sobretot les tardes d'estiu, i el fred no es fa tan viu ni tan humit a l'hivern. Els records que es generen es guarden en positiu, potser perquè es barregen amb el

gust del pa amb xocolata i el so d'aquelles cançons de moda. Records de primera d'un món que et sembla just i rodó, o quadrat, com el rectangle de la plaça on vas aprendre a anar en bicicleta, on vius l'encís de les primeres vetlles i revetlles d'estiu.

Els que hi van créixer retroben en el llibre el company de jocs, l'itinerari dolç del record. Els qui hi vam arribar més tard, hi descobrim aquell *alter ego* dels nostres adults estimats de quan infants i barri gastaven calça curta i joguina de cartró.

Després, les fotografies ens certifiquen que tot allò va passar i no ho hem somiat, que hem canviat molt o poc, segons es miri, i que era tal i com ho recordem o ens ho han explicat. Potser tot era més ample i més gran, però és que nosaltres també érem més petits... El mateix barri en un altre context, les mateixes cases amb noves generacions. Sant Narcís va ser un bon lloc per créixer per a Manel Serra i tota la seva generació, la de les germanes i germans grans, i la dels més petits. Ho continua essent avui, un entorn amable que, com abans i com sempre, també pateix la calidoscòpica realitat social amb mancances i temes pendents.

Més mancances i temes pendents hi havia a l'arcàdia feliç d'aquells infants. Dificultats de comunicació i

MARCÉ i SANABRA, Francesc.
Racons de Calella de Palafrugell. Barcelona: Viena, 2002. 262 p.

MARQUÈS i SUREDA, Salomó.
L'escola a Catalunya durant el segle XX: el testimoni de les germanes Macau Julià. Girona: Lleure, 2002. 76 p.

MARTÍ PUIG, Salvador. *Rebel·lions, bananes i volcans: política social i societat a Amèrica Central.* Vic/Girona: Eumo / Universitat de Girona, 2002. 316 p.

MASÓ i VALENTÍ, Rafael. *Les tres dimensions de l'arquitecte.* Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2002. 139 p.

MILLÀ, Mariona. *Bestiari: a mig camí de la imatge tangible i la representació il·lusòria.* Figueres: March editor, 2002. 21 p.

MOENO, José Rafael. *Jeroni Moner.* Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2002. 109 p.

MOLINAS i FALGUERAS, Lluís. *La Costa Brava: un plató per al cinema.* Girona: L'Estudi Comunicació / La Proa, diari del Baix Empordà, 2002. 11 p.

Origen i futur de l'home: un recull de llibres i pel·lícules per entendre millor la nostra evolució. Girona: Ajuntament de Girona, 2002. [20] p.

OTÓN FERRÀ, Joana. *La Maria de les bledes (i altres històries).* Perpinyà/Girona: Trabucaire/Alzamora, 2002. 157 p.

PAGÈS, Joan. *Pràctiques de lògica: exercicis de lògica d'enunciació i lògica de primer ordre.* Girona: Universitat de Girona, 2002. 209 p.

PALLISSERA DÍAZ, Maria; Vilà, Montserrat. *La Integració laboral de persones amb grans discapacitats físiques a les comarques*